

1618/02.02.01/2025

Talouspalvelut

19.05.2025

Talouden tasapainottamistoimet

Jos hyvinvointialueen taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa esitetään selvitys talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi seuraavalla tilikaudella erityisesti silloin, jos vaadittu tasapainotila ei ole tilikaudella toteutunut.

Hyvinvointialueen tilinpäätös oli vuonna 2023 alijäämäinen 62,9 miljoonaa euroa. Vuoden 2024 alijäämä on 67,8 miljoonaa euroa. Taseen kattamaton alijäämä on yhteensä 130,8 miljoonaa euroa. Vuoden 2025 talousarvio on hyväksytty alijäämäisenä 46,6 miljoonaa euroa, mutta koska vuoden 2024 tilinpäätös on ennakoitua parempi, on mahdollista tehdä vuoden 2025 talousarvion 1. muutos, jonka vaikutus olisi tulosta parantava 25,0 miljoonaa euroa. Talousarviomuutos on tulossa aluevaltuuston käsittelyyn toukokuussa 2025.

Hyvinvointialue on aloittanut sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän uudistamistyön, jonka tavoitteena on saavuttaa pysyviä säästöjä vuoteen 2029 mennessä. Uudistamistyön lisäksi on tehty henkilöstötoimenpiteitä ja kertaluonteisia henkilöstösäästöjä. Tilinpäätöksen valmistumisen yhteydessä voidaan todeta tehtyjä toimenpiteitä, joista on päätökset sekä suunnitellut 1. talousarviomuutokset (aluehallitus 25.2.2025) yhteensä 79,1 miljoonaa euroa.

Suunnitelmavuosille 2026–2029 on laskettu taloutta parantavia R1-R4-ohjelmien toimenpiteitä yhteensä 102 883 miljoonaa euroa sekä vuonna 2030 R4-ohjelman mahdollinen syntyvä säästö 4,0 miljoonaa euroa. Suunnitelma on esitetty seuraavassa taulukossa.

1618/02.02.01/2025

Talouspalvelut

19.05.2025

Talouden tasapainottamistoimet 2025-2029

TEHDYT PÄÄTÖKSET TOIMENPITEIKSI

Talousarvio 2025 Tuottavuustoimenpiteet 1000 €	2025
Tuottavuustoimet ilman henkilöstötoimenpiteitä	42 908
Henkilöstötoimenpiteet (yt-toimeenpano)	9 525
Kertaluonteiset henkilöstösäästöt	1 700
Budjettimuutos vuodelle 2025 koska 2024 oli maltillinen menokehitys Aluehallituksen päätös muutostalousarviosta 25.2.2025	26 000
Yhteensä 2025	80 133

SUUNNITELMAVUOSIEN 2026-2029 TOIMENPITEET	2026	2027	2028	2029	2030	
Palvelutarpeen kasvun hillitseminen, henkilöstömenot	12 933	13 399	13 829	14 182		54 343
Palvelujärjestelmän uudistaminen (R-ohjelmat)						
R1 Vastaanottotoiminnan ja alueellisen erikoissairaanhoidon sekä aikuissosiaalityön uudistus sekä						
R2 Osastohoidon, asumisen ja kotiin vietävien palveluiden uudistus n. 18,5 M€	5 000	4 900	4 840			14 740
R3 Perhe- ja vammaispalveluiden uudistus 9,8 M€	1 000	2 000	3 500	3 300		9 800
R4 Erikoissairaanhoidon ja yliopistollisen sairaalan uudistus 15,6 - 28,6 M€ *	6 000	7 000	7 000	4 000	4 000	28 000
Yhteensä R-ohjelmat	12 000	13 900	15 340	7 300	4 000	52 540
Suunnitelmavuosien toimenpiteet yhteensä	24 933	27 299	29 169	21 482	4 000	106 883

KAIKKI TOIMENPITEET YHTEENSÄ	80 133	24 933	27 299	29 169	21 482	4 000	187 016
-------------------------------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	--------------	----------------

* R4 puuttuu päätökset tilinpäätöksen valmistelun yhteydessä. Aluevaltuuston käsittelyssä 5/2025

Säästöt laskettu R4 vaihtoehto 3 mukaisesti

Suunnitelmavuodet ovat alustavia suunnitelmia, jotka tarkentuu tulevissa talousarviosuunnitelmissa. Tämä on tilanne 27.2.2025 suunnitelmille.

Alijäämän kattamisen tavoite on asetettu viimeistään vuoteen 2029. Tavoite poikkeaa rahoituslain säädöksestä. Hyvinvointialueen lainanottovaltuusneuvottelujen yhteydessä on informoitu valtiovarainministeriötä hyvinvointialueen linjauksesta, joka perustuu kyvykkyyteen turvata lain edellyttämät palvelut, ja muutoksille jää riittävästi aikaa.

Hyvinvointialueen talouden tasapainotoimenpiteiden keskeiset kohdat:

- Kattamatonta alijäämä: Taseessa on alijäämää, joka on syntynyt vuosien 2023–2024 aikana.
- Uudistusohjelmat: Hyvinvointialueella on käynnissä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän uudistamistyö, jonka tavoitteena on saavuttaa merkittäviä säästöjä. Arviodut säästöt on esitetty edellä olevassa taulukossa.
- Alijäämän kattamistavoite: Tavoite on asetettu vuoteen 2029 aluevaltuuston päätöksellä.
- Tilinpäätös 2024: Tilinpäätöksen 2024 tulos oli ennakoitua parempi, mutta kuitenkin merkittävästi alijäämäinen 67,8 miljoonaa.
- Lisäohjelmat: Vuosittain on laadittava lisäohjelma talouden tasapainottamiseksi.

1618/02.02.01/2025

Talouspalvelut

19.05.2025

Yhteenvetona voidaan todeta, että hyvinvointialueen talouden tasapainottamisessa on haasteita, mutta uudistusohjelmilla pyritään saavuttamaan merkittäviä säästöjä. Alijäämän kattamisen tavoite on vuodessa 2029, ja siihen asti talouden tasapainottamistoimia jatketaan lisäohjelmilla.